

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કાપીરાશિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૫૭૭ . વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ બ્રહ્મ બ્રહ્મી

વિષય ૪, ૪૬૮ : ૨-૪ ૪૬૮

જાનનામે જહાંદાર જાંઆફરી

ભૂલ ભુલધ્યાં.

નામના

મુનશી મેહેદી હુસન “અહેસન”ના પાસે
ખાસ લખાવેલા નાટકના ગાયનો તથા હુકસાર.

પ્રકાશક

માણેકજી જીવણજી માસ્ટર
માલિક, નવી આલ્ફ્રેડ નાટક મંડળી
માસ્ટર થીએટર, ઘીકાંટા; અમદાવાદ.
નાં ૦ ૩૧, ઇ. વુડ હાઉસ રોડ, કોલાબા-મુંબઈ.
જે ચોપડી ઉપર મા. જી માસ્ટરની સહોનો સ્થળર
સ્ટેપ ન મારેલો હોય તે ચોપડી ચોરીનો અથવા
કામ ખીજે જ ઠેકાણે છપાયેલી તેમ જ
ગોટાળાવાળી સમજવી.

આવૃત્તી ચોથી] પ્રત ૨૦૦૦ [સને ૧૯૨૩.

“ ધી જૈન એડવોકેટ ” પ્રિન્ટ ગ પ્રેસમા
શાહ ચિમનલાલ ગોક્ળદામે છાપી.
જેસિંગલાઇની વાડી, ઘીકાંટા; અમદાવાદ.

મુદ્રય ચાર આના

આ ચોપડીનો કોપીરાઇટ તથા એ માહેલો ખેલ ભજી બતાવવાના, ગાયણો છપાવવાવા સર્વે હક નવી આલફ્રેડ નાટક મંડળીના માલિકે પોતાને સ્વાધીન રાખ્યા છે. જે કોઇ પણ આસામી અથવા કુંપની એ હકોનો ભંગ કરશે અને ખેલ ભજી બતાવશે કે ગાયનો છાપશે તો તેના પર તેને જોખમે અમૈદિસાએ કાયદેસર પગલાં ભરવામાં આવશે.

આ ચોપડી સને ૧૮૪૭ તથા ૧૮૬૭ના આકટ પ્રમાણે રજીસ્ટર કરાવી છે.

આ લખાણથી મુંગઝ તેમજ દેશાવરના હીંદુસ્તાનનાં દરેક ભાગના નાટક કંપનીના માલિકોને, નાટક તથા ગાયનોની ચોપડીઓ છાપનાર તથા પ્રગટ કરનારાઓને તથા જાહેર પ્રજાને ચેતવણી આપવામાં આવે છે કે હમારો “ બૂલ-બુલઈયાં ” નામનો ખેલ તમામ જુમાની તેમજ ગાયન સુધાં હીંદુસ્તાનમાં લાગુ પડતા કાયદાઓ પ્રમાણે રજીસ્ટર કીધો છે અને એ ખેલના લખાણ તથા ગાયણો છાપવા તથા પ્રગટ કરવાનો તેમજ ભજી બતાવવાનો એકલો હક નવે નામે ઉભી થયેલી નવી આલફ્રેડ કંપનીના માલિકને હસ્તક સ્વાધીન છે અને કોઇપણ ધણી ઉપલા ખેલના ગાયનો અથવા લખાણની ચોપડીઓ છાપાવશે યા પ્રગટ કરશે યા એ ખેલનો વધુ ઓછો ભાગ પોતાના કોઇપણ ખેલમાં આમેજ કરશે યા ખેલ આખો યા થોડે ભાગે કંપનીની લેખીત રજા શીઘ્ર જાહેરમાં કે ખાનગીમાં ભજી બતાવશે તો તે સખશ મજકુર નવી આલફ્રેડ કંપનીના માલિકને નુકશાની ભરી આપવાને પાત્ર થશે એટલુંજ નહીં પણ મજકુર માલિકો એના સખશને કોર્ટના “ ઈન્જકશન ” અથવા મનાઇ હુકમની રૂએ તેમને કંપનીના હકનો ભંગ કરતા ગટકાવશે. કંપનીના આગલા ખેલના આમમાં ચોક્કસ સમજાવેલ જે નાખતી કરવામાં આવી છે તે ઉપરથી કોઇપણ સાહેબોએ બુલાવો ખાઇને મજકુર કંપનીના હકોનું વધારે ભંગાણ કરવું કહી.

લીંઠ માણેકજી જીવજીતી મારતર,

માલિક

નવી આલફ્રેડ નાટક મંડળી.

ભૂલભુલૈયાં નાટકનો ટુંક સાર.

અંક પહેલો.

સીન પહેલો—દ્રોપ સીન ઉચ્ચકાર્તા શાહજાદી દીલારા, કે જેણી તારતરીના નવાખ જમીનને ખરાં જીગરથી ચાલતી હતી. તેણી નજરે પડે છે. તેટલામાં તેણીનો ભાપ નવાખ જાફર દાખલ થઈ ખખર આપે છે કે બોખારાનો સુલતાન કે જેની સાથે તેણીએ પરણ્યાના પાડી છે તેણે લડાઈ માટે અને દીલારાને પકડી જવા માટે એક ફોજ મોકલી છે જાફર તેણીને દીલારા આપનાં ધીરજ આપે છે કે તે છેવટ સુધી તે પોતાનાં જમનાદનાં રાજ્યનું રક્ષણ કરીને પોતાની બહેન કે જેણી બોખારાના નવાખને ચલાતી નથી તેના હાથમાં જવા દેશે નહીં.

સીન બીજો—બોખારાના સુલતાનના લશ્કરનું નજરે પડવું. તેઓના સીપાહ સાલારનું દીલારાને પકડી જવા માટે લશ્કરને ઉશ્કેરવું લડાઈમાં હારી જતાં જાફર અને દીલારા દુશ્મનોના હાથમાં પકડાવા કરતાં છુપે વેષે નાશી જતાં નજરે પડે છે.

સીન ત્રીજો—જાફર અને દીલારા પોતાનાં કમનમીય માટે વીલાપ કરતાં આગગાડી મારફતે નાશી જવાની તૈયારી કરે છે.

સીન ચોથો—આગગાડી સીમનલ નહીં મલવાથી રસ્તામાં ચોભે છે. જાફર અને દીલારા તેમાં નાશી જતાં નજરે પડે છે. જ્યાં યુરોપીઅન માર્ડની દેશીઓ તરફ ઉદ્ધત વર્તણૂંક માટે રમજી ખટપટ આવે છે.

સીન પાંચમો—તોફાની શત્રુ અને બારે વરસાદમાં રેલવે પ્રથમું તુટી પડવું. આગગાડી કે જેમાં જાફર અને દીલારા નાશી જતાં હતાં તેનું બાગેલા પ્રથમ ઉપરથી નદીમાં તુટી પડવું.

—દ્રોપ સીન.—

અંક બીજો.

સીન પહેલો—શમ્સ નામના એક બહાદુર લડવૈયાએ જાફરને નદીમાં ડુબી જતાં બચાવી લઈ પોતાને મકાને લાવવું. ત્યાં પોતાની બહેન દીલારા કે જેણીને તે ડુબી ગયલી ધારે છે તેને માટે વીલાપ કરવો, તેટલાં શમ્સે આવીને દીલાસો આપવો. જાફરનું તારતરી દેશ તરફ રવાના થવા માંગવું અને જવું. પાછળથી શમ્સનું પણ જાફરને ખાતર તારતરી દેશ તરફ રવાના થવું જો કે શમ્સને અને તારતરી દેશને અતી મોટી દુશ્મનાઈ છે કારણ કે એકવાર શમ્સે તે દેશને તારાજ કર્યો હતો.

સીન બીજો—તારતર દેશના એક રહીશે દીલારાને નદીમાં ડુબી જતા બચાવીને પોતાના મકાને લાવીને રાખવું. ત્યાં તેણીનું પણ પોતાના ભાઈને નદીમાં ડુબી ગયેલો ધારીને વીલાપ કરવું. પોતાના જીવ બચાવનાર તરફથી તેણીનું બાળવું કે તેણી પોતાના આશ્રક નવાખ જમીલના દેશમાં છે જેથી તેણીનું ખુશી થવું. અને મરદના વેશમાં હપ્રીમ તરીકે નવાખનાં મહેલમાં દાખલ થવા માટે ઘેરથી નીકળવું.

સીન ત્રાજો—નવાખ જમીલના એક ખીદમતગાર અબ્દુલ કરીમનું મકાન અબ્દુલ કરીમની વફાદાર નામની ધણીઆણી જેણી અબ્દુલ કરીમને ચઢાતી નથી તેણીની પોતાના ચારની સાથે નાશી જવાની તદખીર કરવી. તેટલામાં અબ્દુલ કરીમનું આવી પહોંચવું અને બંનેનો ભારે ગભરાટ. અબ્દુલ કરીમનો પોતાની ધણીઆણીની વફાદારી ભરી ચાલયલણ અને પતીવ્રતાપણાં માટે ભારે એતેકાદ રાખવો. વફાદારે પોતાના ચારને છુપાવી અબ્દુલ કરીમને બનાવીને ચારને નસાડી મુકવો.

સીન ચોથો—નવાખ જમીલનું જમીલાએ પોતાને નાકબુલ કરવાથી અતી ખેચેન થવું. જેથી ગમ વીસરાવવા એક જલસો થાય છે તેથી પણ કાયર થઈ નવાખનું ચાલી જવું અને એક દરબારીના કુકમથી અબ્દુલ કરીમનું ઝફર (કે જે હપ્રીમના છુપા વેષે દીલારા પોતે છે) તેને નવાખ માટે બોલાવવા જવું.

સીન પાંચમી—દીલારાનું પોતાના ભાઈને મલતાજી મરદના વેશમાં જરૂર નામના હકીમના નામ હેઠળ નજરે પડવું અને ત્યાં અબદુલ કરીમનું નવાખ માટે તેને બોલાવવા આવવું જ્યાં તેઓ વચ્ચે કેટલીક વાતચિત થવા બાદ તેણીને હકીમ તરીકે નવાખના મહેલમાં બોલાવી જવું.

સીન છઠા—નવાખ જમીલનું જમીલા નામની એક માણિકની બેપરવાઈ માટે વાલાપ કરવો. એટલામાં અબદુલ કરીમનું જરૂરને લઈને હાજર થવું નવાખનું કોઈના અવાજથી ચોકવું અને જરૂરનું છુપાઈ જવું અબદુલ કરીમથી જમીલા માટે કાંઈક અપશબ્દ બોલવાથી નવાખે મારીને કાઢી મુકવું. ત્યાર બાદ જરૂરનું દાખલ થઈ નવાખ જમીલની તેની તરફ અતી ઠંડાપણું છતાં તેનું દીલ છતી તેના દોસ્ત બનવું.

સીન સાતમી—એક ઢોંગી અને ઠગારા જોગીનું દેખાવું. ત્યાં આપણા બુના દોસ્ત અબદુલ કરીમનું આવીને પોતાના નવાખ તેનાથી કંટલાઈ જઈ કદી પણ ન બોલાવે. એવી રીતનાં તાવીજનું મંત્રિવું. એટલામાં જોગીના એક સાથીદારે આવીને એક સ્ત્રીના આવવાની ખબર કરતાં જોગીનું અબદુલ કરીમને ઉતાવળીમાં બહારનાં કાઢી રવાના કરવું. પણ અબદુલ કરીમને વહેમ પડતાં છુપાઈને દેખાવ જોવો અને કોઈજ નહીં પણ પોતાની સ્ત્રી વફાદારને ઓળખવું અને તેણીનું પોતાના ચાર સાથે નાશી જવાની અને અબદુલ કરીમને વાદરો બનાવી દેવાની જોગીને અરજ કરવી. ત્યાં જોગી તથા લફાદાર બંનેને ફજેત કરી ખાસડાનો માર મારવો.

—દ્રોપ સીન—

અ ક ત્રીજો

સીન પહેલો—પોતાના બાદશાહી મમનમાં જમીલાનું સાહેલીઓ સાથે નજર પડવું. ત્યાં જરૂર (મરદના વેશમાં દીલારા) નવાખ જમીલના એલચી તરીકે આવીને જમીલાના હાથની માંગણી કરવી અને જમીલાએ તે નાકબલ કરવી. પણ જમીલાનું ખદ જરૂર (મરદના વેશમાં દીલારા) ઉપર આશ્ચર્ય થવું. જરૂરનું આવી જવું અને જમીલાનું તેની ઉપર કોઈક બહાને પોતાની વીટી પોતાની દાસી મારફતે ચાદગીરી તરીકે મોકલવી.

સીન બીજો—જૂર (દીલારા)ને જમીલાની દાસીએ આવીને વીંટીનું આપી જવું. જૂર (દીલારા)નું જમીલા તેની ઉપર આશક થઈ છે એમ ઝટ સમજી જવું.

સીન ત્રીજો—આપણા પુરાણા દોસ્ત અબદુલકરીમનું બેવફા “વફાદાર” થી તલાક લખને આવવું, અને એક નવી ચીકાસદાર માથુક શોધી કાઢી છે એમ સમજી ખુશ થવું. જોકે તેનું એમ સમજવું છે કે જેણી જમીલાની બહેન હસના છે પણ તેણી ખરીતે તો જમીલાની દાસી ઐયારા છે અબદુલકરીમ તેણીને ફાદામાં લેવા પોતાને એક રફીઃ-ઉદ-દીન નામનો એક ઉમરાવ બતાવે છે. બન્ને પોત પોતાના મનમાં એક બીજાને ડો છે એમ સમજી ખુશ થાય છે. અને રાતના બાર વાગે નાશી જઈ બીજો ગામ જઈ લગન કરવાનું નક્કા કરે છે.

સીન ચોથો—આગમજથી કરેલી ગોઠમલ મુજબ અબદુલકરીમનું નીસરણું સાથે ઐયારાને નસાડી લઈ જવા પાછલે બારણે આવવું. જ્યાં ચારોએ તેનું છુટવાની કોશિશ કરવા અને ગરબડ થતાં પોલીસનું આવી પુગવું અને જમાદારની ગફલતથી ખગ ચોરનું નાશી છુટવું અને અબદુલકરીમનું ચોર ખદલ પડેજ થવું અને સીપાઇઓનું તેને ચોકી ઉપર લઈ જવું. ત્યાર બાદ ખરા ચોરનું આવી પુગવું અને ઐયારાનું તેને રફીઃ-ઉદ-દીન (અબદુલકરીમ) સમજી તેની સાથે ન શી જવું. એટલામાં અબદુલકરીમનું ચોકી પરથી દગાઈથી છુટી આવવું અને હસીના (ખરી રીતે ઐયારા)ને બોલાવવા જતાં ધરમાંથી બીજાંઓનું જગી ઉઠતાં તેને માત્રમ પડવું કે ઐયારા તે ક્યાગની નાશી ગઈ છે.

સીન પાંચમો—દીલારાનો બાઈ જૂર તારતરીમાં આવી પુજ્યા પછી પારકા દેશમાં પોતાની તંગદસ્ત હાલત માટે અફસોસ કરે છે તેટલામાં શમ્સ આવીને તેને મદદ કરે છે અને પાછો મલવા કહી ચાલી જાય છે.

સીન છઠો—નવાખ જમીલના માણુએ શમ્સ તેઓના મુલકમાં આવ્યો છે એમ ખબર મળવાથી તેને કેદ કરવા જાય છે.

સીન સાતમો—જમીલાના મહેલ આગળ એક અમીર કે જેનો હાથ જમીલાએ સ્વીકારવા ના પાડી હતી ને જમીલા કોઈ જૂર નામના એક જવાન ઉપર આશક પડી છે એમ ખબર મળવાથી તેની ઉપર વેર લેવા માટે તેની રાહ જોય છે. એટલામાં જૂર (દીલારા)

આવી પુગે છે અને અમીર તેને ઘરમાં દાખલ થતાં અટકાવી તકરાર થતાં શસ્ત્ર જુદરને જાફર સમજી મદદે આવી પુગે છે. (અહીંમાં જણાવવાની ખાસ જરૂર છે કે જાફર અને દીલારાનો દેખાવ બીજાકુલ મળતો હતો અને દીલારાએ મરદનો વેષ લેવાથી બંને ભાષ બહેનો જગ પણુ ઝોળખાતાં ન હતાં.) પણ તેટલામાં નવાબ જમીલના સીપાઇઓ શસ્ત્રને ફેદ કરે છે. શસ્ત્ર જુદર ઉડે દીલારાને જાફર સમજી પોતાનાં કાપેલી મદદ પાછી મળે છે પણ જુદરે તે સધળી વાતોનો ધનકાર કરવાથી ફીટકાર નાખી ચાલી જાય છે અમીર પોડા પતી એમ સમજી ખુશ થાય છે તેટલામાં ખરેખર જાફરને આવતાં જોઇ હેરાત થાય છે. કે જતાં સાથે પાછો ફર આવ્યો. અમાર જાફર પાસેથી એવું વચન લેવા જાય છે કે તે કદી જમીલાનાં અંદાજમાં દાખલ ન થશે કે તરતજ જમીલા આવીને અમીરને કાઢી મુકે છે અને જાફરને જુદર સમજી કાઢીને ત્યાં લગન કરવા લાઇ જાય છે.

સીન આઠમું—ચોરના સાથે નાશી ગયલી ઐયારા ચોરના કંગાલ ઘરને જોઈ અન્યથા થાય છે કે રીક-ઉદ-દીન જેવા મોટા માણસ આગ પ મારી કેમ હતો હશે ? ચોર દાખલ થતો ઐયારા તે અનુભવો સમજી સવલ કરે ખરો ખુલાસો થાય છે. ચોર ઐયારા સાથે પરણવાની મંજૂરી કરતાં તેણી તુચ્છકારો કાઢે છે જેથી ચોર તેણીને ધમકા નાખી ચાલી જાય છે અને ઐયારા પોતાનાં કાપલાં કામે તરફ પરતાય છે.

સીન નવમું—જમીલાના મહેલમાં જાફર જમીલાએ તેની સાથે વગર પીછાણે એકદમ લગન કેમ કર્યા તે બાબદ અંદેશો કરે છે અને પોતાના નસીબ ઉપર ખુશ થાય છે એટલામાં જમીલા આવી તેને હજી પણ જુદર સમજી પહેલી મુલાકાત વીશે સવાલ કરતાં બેખબર જાફર ગભરાઇ જાય છે અને કોઇ બહાનું કાઢી બહાર ચાલી જાય છે.

સીન દસમું—ઐયારાને હસીના સમજીને અને તેના નાશી જવા માટે અફસોસ કરતો અબદુલ કરીમ જંગલમાં રખડે છે એટલામાં કોઇનાં મદદ માંગવાનો સાદ નજીક આવતો સમજી તે જાડ ઉપર ચઢી જાય છે. ચોર ઐયારાને લાઇ આવી લગનની મંજૂરી કરે છે. જેનો તેણી ધનકાર કરતાં તેણીને મારા નાખવા ચોર તૈયાર થાય છે. તેટલાં અબદુલ કરીમ જાડ ઉપરમાં તરે આવી તેણીને બચાવી લે છે.

—ત્રે સીન.—

અંક ચોથો.

સીન પહેલો—પોતાના દરબાર રૂમમાં નવાળ જમીલ જૂદર (દીલારા)ને મોટેથી તેનો જમીલા સાથની મુલાકાતનો અહેવાલ સમજે છે. એટલામાં સીપાઇઓ શમ્સને કેદી અવસ્થામાં લાવે છે. જૂદર (દીલારા)ની અરજ ઉપરથી નવાળ શમ્સને છોડી મુકે છે. શમ્સ જતાં જતાં નવાળને જૂદર માટે ચેતાવે છે કે તે બદમાશ છે. નવાળ જમીલ શમ્સ કોઇને જૂદર સમજી ઘોંટાળો કરે છે એમ સમજી તેના મનનું સમાધાન કરવા લાઈ જાય છે. એટલામાં જમીલા પોતાના ધણીને શોધવા અવી પુગે છે અને જૂદર (દીલારા)ને જૂદર સમજી પોતાને ઘેર લાઈ જવા માંગે છે. નવાળ જમીલ જમીલાને મોટેથી જૂદરે તેણીની સાથે લગન કર્યાં છે એમ સમજી જૂદર (દીલારા) ઉપર શીટકાર નાખે છે. એટલામાં જૂદર અવી પુગે છે અને ખરો બેદ જૂદર થતાં જૂદર અને દીલારા લાઇ બહેન તરીકે લાંબી મુદતનાં છુટાં પડેલાં પાછાં એકમેકને ઝોળખી કાઢી મળે છે. નવાળ જમીલ દીલારાને ઝોળખીને તેના સાથે લગન કરવા તૈયાર છે.

સીન બીજો—અબદુલ કરીમ પોતાનાં ગરીબ ઘેરમાં એક ઉમરાવબનદીને ખોટાં નામ હેઠળ પરણી લાવેલો હોવાથી ખરો ખુલાસો કરવાની તૈયારી કરે છે. એટલામાં ઐયારા અવી પુગી તેને તેની ચાલ માટે ઠપકા આપે છે અને વાતચીત ઉપરથી એકમેકનો ખરો બેદ જૂદર થતાં બંને પોતાના અસલ માલિકને ઘેર નોકરી રહેવા જવા તૈયાર થાય છે.

સીન ત્રીજો—નવાળ જમીલ અને દીલારા તથા જૂદર અને જમીલાના લગનની ખુશાલી. અબદુલ કરીમ અને ઐયારા અવી પુગી પોતપોતાના માલિક પાસેથી હસીખુશીમાં માફા મેળવી પાછાં નોકરીએ રહી જાય છે.

—સમાપ્ત.—

બનામે જહાદોર જાંઆફરીં. ભૂલ ભુલધ્યાં.

દીલારા—

૧

પ્યારા નામ નીરંજન રખ તુ પત
સુલતાન જગત ધીરતાર
સકલ રાજન બરનત ધન ધન—પ્યારા.
હમરી ગત સંવાર અથ તુલો ધીરપા નીધાન,
નામ તેરો જગત નાથ દુઃખ ભંજન—પ્યારા.

લશકર—

ચલો જંગ કરેં ન દીરંગ કરેં દીલ તંગ કરેં
મીલ દંગ કરેં સબી સંગ કરેં ચલો યારો સારો
મારો મારો છાપા માગે ઘાત કરો સબી સંગ કરેં—ચલો.
હમ જરી સીતમગરી સીતમગરી દીખાએં યારો
સીપાહગરી દીલાવરી દીખાએં હાં હાં હાં હાં
કામસે નામ હય યાર. ઉપર ઉપરસે બરકે કીસે
જરસે હમ શીરં

જાફર—

૩

બદ કીસમતીએ હો ગએ સામાં નએ નએ
હાસીલ કીએ હંચ હસરતો ચરમાં નએ નએ
ગુરખતમે સએરે લાગ્યો ગુલ અથ કહાં નસીય
સહેરા નએ નએ હંચ બીયાયાં નએ નએ
કરતા હું કુદ્ર અપને દીસે લખત લખતકી
પએદા કીએ હંચ લાગ્યે બઅશાં નએ નએ

દીલારા ને જાફર—

૪

મન પરહેસી છાડ ચલે
બન બન બટકત હાએ હાએ અથ કબલમશીરકર આનાજી
છાડ નગર અથ જંગ પાએ. તો,
હરસે ધીયાન લગાના—છાડ ચલે.

સાંધાવાલો—

૫

માલા મુંબઈલાં બનયા દીકોટ ડાકુન કાવ દેઇના
આલા ખંડાયા ઘાટ તીય ગાડી હાતી ટાટ

આતા બોગદાતુન ગાડી કાવ જામના
માજી મવાલ્યાચી રાધા કાશી બોપલા દુધા
ગોરે માલ દેના તન રાહીના.

દ્રોપ સીન.

બાફેર—

૬
દુખવા સહા નહી જાએરે દાવરા મોસે
નીર તીર પીર બસે ધીર જીયા જાએ ગે
૨ હાલમે હય જે બેકરારી
હર રંગમે તર્જ આહો જા.રી
આમાન હોં મુશકીલે હમારી

કર અપના જતાએ બારી—અરે હાય હાય હાય મે સ

શબ્દ—

૭
હાફીજ ખુદા નહે મોલી આસાજી
હોં પુરન સખ બતીયાં મગન મગન દીન રતીયાં
કોનદેગાર હરદમ દુખ ટારે હધર ઉધર ખાર
નકર, કામસે કામસે દામસે ખુશી દા.

વફાદાર—

૮
દી દાર ચાર જાએલાસે નાનાં લગાએ જે
નયનાં લગાએ જે સયનાં લગાએ જે
ચાર મેરા આત્મા જોગન મેરા બાબા
સુરત મોરે સૈયાંકી મનકા ન જાએરે
બાન મોરી બોલી ઉમર મોરી કબોલી
અખ આખમાર ગજાસે નયનાં લગાએ જે

વફાદાર —

૯
વારી જાવરે સાંવરીયા તોપે વારનાર
તન મન ધન સખ તોપર વાફે
ધર દર જર સખ તોપે નીસાફે
કબતક કાતીલ જનકર ખજ મારનારે

અવધયા—

૧૦
હમે દમ દેકે સખોતન ધર જના
સખોતન ધર જના જાએરન ધર જના
જુરી કાસ લુતસે ફેરી મેલેપર અપને બીસમીલકે
જો હોતા જસ મેરા તો યુમ લેતી હાય કાતીલકે

૧૦૫૭૭ ઉલ્લસતકા મળ જળ કોષ મર જાએ તો જાએ
એહ દેરે સર અએસા હએ કે સર જાએ તો જાએ

તેરી ગલીકે સએા સએા ફેરે

તુમ ન રૂકો ચાહે રૂકે જમાના

કંચની—

૧૨

કુએ પાની ન જમએા

નજર લાગેરે—નજર લાગેરે

કુએ પાની—

મંચ જલ જમનાં ભરનકો ગધથી—

દેખ ઝલક તુરત ભાગીરે—

કુએ પાની—

કંચની—

૧૨

થટ છાડો સાંવરીયા ભરે રી

ગધથી બજરીયા લે આઈ હલદી

મોઝ બાલે બેખનવા પે છાં જરદી

ગધથી મંચ પનીયા બીમારી ડગરી

મુએ ચાતુર તુરકવાને ફાડી ગરી

અંક ક્રીમ—

૧૩

સખ ધર પાગલ સખ ધર પાગલ સખ ધર દીવાના

અન્દર પાગલ પાગલ ચક્રમે આના

નોકર પાગલ ચાકર પાગલ કીસકા ગમખાના

સખમે અખદુલ કરીમ દાના

ચા ખુલ્લ કયા હુવા ગજળ, ચા ખુલ્લ પાગલ હય સખકે સખ

કયા કરના મેરે મખોલા, હંચ પાગલ આલા અએસા

અખ ખૂન હમારા ખવલા, છુટા પીના ખાના

આગ લગાએા તુમ દરદર શીરના રો મ

સખમે અખદુલ કરીમ દના.

ટ્રોપ સીન.

ઝહેલીયાં—

૧૪

હુમ હુમ હુમ હુમ હુમ હુમ હુમ હુમ નાચત ગતઅત

બાજત તોલ

રમ હુમ હુમ હુમ હુલફ કગત હુમ તાતત થઈ તાત

સુનદર આલ

નયન તુમ્હારે હંચ મતવારે રચનસે કારે અંચ જાની

સયનકે બાલે ખૂન નીકાલે ઢંગ નીરાલે લાસાની
તત રંગ તક તક ધીધી કોટ ધીધી ધીધી કોટ
ધીલાંગ તકથોતકટ ધીકટ તક તક તક તક તક તક ધીલાંગ
ધીલાંગ તક ગીધી ગીન થઈ.

સહેલીયા—

૧૫

સુન ખ્યારી મોહેના બતીયાં હમરી દીલ જનનાસે લગાના
શરમાના કયું બલા
હય ચેહ અખીયાં પ્રેમ અખીયાં સખ સખીયાં વારીયાં
હય ચેહ સારી છય ન્યારી હય પીયારી પીયારીયાં.

જમીલા ને સહેલી—

૧૬

જાએજી જાએ ન નખરે દીખાએ લો બીચકારી જાન
બીચારી કપસી હયગી નન્તી બોલી બાલી
અયસે દે દમ દામમે લાનેવાલે દેમે બાલે
દમ નહી હરગીજ જાનેવાલે બતતી હોજી કયું નાદાન
ખરખાદ ન કર નાશાદ નકર આજાદ જો વોહ એજા જમે' હય
જહાદ ન હો સૈયાદ ન હો, એદાદ ચેહ કયું અંદા જમે' હય

જમીલ —

૧૭

જો પીયા આએના મોમે સહા દુખ જાએના
જ્યા જાએ જરાએ સતાએ જ્યા
સુજડા માગલૂમ ન થા પહેલા લગાના દિલકા
મેરે પહેલુમે હમેશા થા દીકાના દિલકા
યાદ આતા હય ખુશીકા વોહ જમાના દિલકા
અથ તો મુશકીલ હય મેરે કાજુમે આના દિલકા
જાન લેજાતા હય કમખખત એહ જાના દિલકા
સખ પાએના દુખ જાએના કુછ લાએના

સહેલી—

૧૮

છએલા સુન્દર લેના સુન્દર થમ થમ જા
ન જાના બહુ કર શીકરા ઘડ કર સરપર ચહુકકર મત ધતરા
એજી જવાન દેખો જરા
મેરી મુઠ્ઠીમે' કયા કુન્છ બૂલે બાલે હો કયા બોલે બાલે હો
ગુનમે નીરાલે હો સોચો. જરા

જૂઝર (દીવારા) ને સહેલી--૧૯

જાજા જાજા સુંદર દીવાની અયસે નખરે ન કરે જા
વાહવા વાહવા
જાજા દીવાની કમસી ઠાની
ખાર ખાર હઠીલી નાર હમમે દમમે કરતાર-જાજા
એજી સંવરીઆ લેલો મુન્દરીઆ નખરે અજ ન દીખાઓ
આહા આહા આહા આહા.

જૂઝર (દીવારા) ને સહેલી--૨૦

ખડે જગ સરવર સુલતાન જૂઝર
મેરે સરપર નએશર કર લડકર
બીડ કર કમતર મતકર ખટકા
નટખટ હરદમ કરે લડકા
હરદમ મલાલ ડાલો દિલસે નીકાલ મેરે
જીકા જાજાલ નહો પયગામો ખડે ધરકા
અગર હય જૂઝર નામી
એ નાદાની કમસી ઠાની
યે નીશાની હય લેજાની
ઝગડા નકરે એ લે નટખટ જા--ખડે

અધ્યારા

૨૧

ચમકત તન ચટક મટક લટકસે ચલત જાની ચલત
ફીરત જાની
સુનદર સુંદર સુખડ નાર, કરત કરત સોલા સીંગાર
અકડ કમન જોખનપે તન જીયરા હરત જાની
શાખાખ આતેલી દંગામે અયસ હુર આયા
નીસાર હોનોકા આરીજાપે મેરે તુર આયા
ખીઆલ દીલમે જૂઝાઓકા ખેકુસુર આયા
દજાર નાજાસે કહેતાં હુવા ગુઝર આયા
અય મરતે નાજા પેહ ખાદિમ તેરે હુજુર આયા
મચલ મચલ ચલત ડગર કુચલક દીલજાની--અકડ.

અં ૦ કરીમ ને અધ્યારા-- ૨૨

તેરી મેરી જોડા જાની
પીયા પ્યારેપે જાઉં નીસાર સુંદર જીયા પ્યારે આજા
મંચ વારી
મેરી જાનં નયનાસે નયનાં ભડાઓ

ધુએ બારીસી સાડી દીલા લારે જસમે ગોટા કીનારી મસાલા
 ટુએ બારીસી સાડી દીલાદુ મંચ જસમે ગોટા કીનારી મસાલા
 હો આલા સુનદર દીલબર મનદર બન

અંક ૨૦ કંરીમ—

૨૩

અરે હા હા દીવાના બનાઉંગા
 હટ હટ મરદક કે ધપે લગાઉંગા
 ચલા જામે બચા નહો માફ નયા
 ચલા દાણુ તેરા અબી ડાલુ ચયા
 અરે હા હા મદારી નચાગિયા નાય
 નાય ખેટા નાય ખેટા નાય ખેટા નાય
 એક દો ત્રીન ચાર પાંચ ખેટા નાય
 ખેટા ટુએ મંચ બંદર બનાઉંગા—હટ

અંક ૨૦ સહુ નીચી—

૨૪

અએસી કએસી ધોકા ધડી સરપર આકૃત હએ પડી
 કએસી પડી કીસપે પડી
 બોલો જરી બેખબરી
 ધર દર તજ લેકર જરે સરપર ગમ વાએ વાએ
 જનેસે બે લાગ ગધ—કયા
 લાગ ગધ હાએ હાએ
 મનતર ચલ વોહ ચંચલ ધરમે નીકલ હાએ
 કએસી બડી દીલકી કડી દેખે જરી દુખમે પડી
 ધમસે કહા કુદ પડી

અંક ૨૨—

૨૫

અરે હા આલમમેં ધુમે સજ દુશવારીયા હમને ગુજરીયાં
 દરહી દાફ કરને

ગખતકી ખુબીયાં, જલ જ કુબીયાં વતનસે છુટે ધરસે

અંક ૨૨ને જમીલા—

૨૬

તોસે લાગી નજરીયા ઝટપટ ચલો સાંવરીયા
 કચસી ટોરી બીસારી ખબરીયા
 કચસી પાગલ ચેહ સારી નજરીયા
 આવોજ આવોજ લગન લગાએ.
 ચલો જલદી સંવારો સજરીયા
 આઓ છબીલે સજનવારે
 ચલ ચલ પીયારી તોરી બારી ઉમરોન

અધ્યાસ—

૨૭

કપિ જીયરા મોરા કપિ જીયરા મોરા કપિ જીયરા તન
 થર થર થર થર લરજત હાએ
 જને મઓલા મેરા જને મઓલા—કપિ
 અરે હાય મંય કયા કરે જન ચલી મંય તો મઓતકે
 દેશ મેહમાન ચલી ટુટી હય આસા
 નીરાસ જીયા હાય હાય.

અધ્યાસ—

૨૮

મેરી હસતી મીટી હાય કયસી બેકસા
 અય પરવરદીગાર મય કીસ દુખમે હું ફંસી
 અય મઓલા તુ અઓલા તુ દાદગર
 હય બરતર તું સરવર તું—મેરી હસતી.

અફર—

૨૯

શીરતા લટકા કયા સર પટકા
 નાગન લટમે અટકા હું
 દેખા ખટકા જટપટ સટકા
 પુરા અપની હટકા હું
 મીલી વોહ પ્યારી બાદે બહારી
 બાગે નસીબમે ગુલ ખીલે ન્યારે
 હીલ મીલ સારે ખુશ રહે
 જનકા શાનમે ધરધની ખનું
 હીલ ગની ચેહી મન કની
 બનકર ફુલા મંય જટ નટ ખટકા

જમીલા—

૩૦

બાંકે સખ્યાંકા કયસો હુંભાએ લીયો હાં
 મેરી ન્યારી દીલદારી સજનપર વારી વારી બાર બાર
 પ્યારી જમીયા—બાંકે સખ્યાં
 પુર બહાર હું ગુલ ઓ જર હું તરાહદાર હું મંય નીગાર હું
 શાદમાનહું દીલસીતાન હું આલીશાન હું જાંનીમારહું
 કરકે નાજ અબ દીલબર પરહાં
 હરદમ મટકત લટકત ચલતહું

દ્રોપ સીન.

અં ૦ કરીમ ને અધ્યયારા— ૩૨

સુન દીલખર સુંદર જન જન
અજ તન મન ધન કુર્યાન જન
પડી જે નજરીયા છું મેરી સુંદરીયા જોખન ભરી
મદમાતી ગુજરીયા—
મીલકે સાવરીયા ચલેંગે બજરીયા
અમક દમક રંગ લાએંગે જદરીયા લે દુંગા જહાં
મંચ ઘોડા ગાડી લેદુંગા—જહાં મંચ બાગે બાડી
લેદુંગા જહાં
મંચ મીડી તાડી લેદુંગા—જહાં.

સહેલીઓ—

૩૨

રંગરલીયાં કરગુધ્યાં ફૂલવરીયાં પ્યારીયાં રંગરલીયાં
થુન થુન નગ નગ જગત નગ નગ થરકી જગત કુકે થરકી
કુજે રંજ કુજે રંજ કુજે ધાધા—રંગ રલીયા
પ્યારા પ્યારા સમા આયા પાયા ન્યારા સારા દીલ જની
મીલે ગલ ખીલે—૨૦

૩૩

લો મુલસે ભરલો ગુલાબીયા શીગુફે વો ખીલાવો
નીશાતોંકા બદાર હામ ખુશીકે રંગ ઉડે ગમકો જુલાવો
ઓ સાધી જમાદે ફાગ અય પીકી હો બદારે
મિટાદે દિલમે ગમકો હાએ રાગ
રહે અયશોંકા દીલમે લાગ આપામે
હાએ ખુશીકા દરદમ બદાર—લો

અધ્યયારા—

૩૪

મંચ બાજ આખ દિલકે લગાનેસે
મોદે સંગ લીઓ હયલા બદાનેએ—મંચ બાજ આખ
આજ ફોર અપનાં ગયા વક્ત મુઝે યાદ આયા
જે રે દીવાર કોમ આશકે નાશાદ આયા
દિલ ચુરાનેકા વોહી બાતીએ ગેદાદ આયા
મંચ તા અધ્યાર થી એદ મેરાબી હિસ્તાદ આયા
મીલનેકો આખ ગુધ્યાં સાજનેકો લાઇ
લગી મેરી મેહિનત દીકાનેસ—મંચ બાજ આખ

સ મા સ.

